

Slávna Novomešťanka.

Klára Jarunková svoje najväčšie diela napísala na Vajnorskej 59

Vedeli ste o tom, že všetky diela najprekladanejšej slovenskej autorky Kláry Jarunkovej vznikli v mestskej časti Nové Mesto? Práve tu žila šesťdesiat rokov v byte na Vajnorskej ulici, dnes číslo 57, kedysi 59, a práve v tom byte napísala Jedinú, Tuláka, Brata Mlčanlivého vlka, O dievčatku, ktoré šlo hľadať rozprávku a ďalšie zo svojich dvadsiatich troch kníh, ktorých význam pre literatúru bol natoľko významný, že si Klára Jarunková vyslúžila nomináciu na Nobelovu cenu za literatúru. Pred pár týždňami sme si pripomenuli sté výročie narodenia tejto veľkej spisovateľky.

Jej dielo, preložené do takmer štyroch desiatok jazykov, bolo novátorstvom v našej literatúre pre mládež. „*Nebolo to o mládeži, akú ju chceli mať, ale bol to život podaný mladým pubertálnym dievčaťom, jej očami,*“ charakterizuje ho Jarunkovej dcéra, výtvarníčka Daniela Zacharová, mimochodom celoživotná Novomešťanka. „*Do toho bytu na Vajnorskej, kde mama žila 60 rokov, som sa narodila a žila som v ňom ešte prvé roky manželstva, kým sme sa neprestahovali na Robotnícku ulicu,*“ spomína pre Hlas Nového Mesta.

Vajnorská ulica však nebola prvým bydliskom Kláry Jarunkovej, pochádzajúcej z Červenej skaly, časti Šumiaca, keď sa po dvadsiatke presťahovala do Bratislavy. Byt získali manžel Jarunkovci tak, že manžel pani Jarunkovej bol stavbár a pracoval na výstavbe bytov v tomto bloku. „*Nikdy sme sa odtiaľ neodťahovali, hoci byt bol pre štyroch malý, na najvyššom poschodí bez výťahu a otec musel nechodiacu starkú, ktorú boleli nohy, často znášať na prízemie na rukách. Otec ju nosil na zelený dvor rád a zabávali sa celou cestou po schodoch,*“ hovorí pani Zacharová. Nevýhodou bola aj lokalita. Dnes to znie neu-

veriteľne, pretože dom sa nachádza pri nákupnom stredisku oproti miestnemu úradu Nové Mesto. „*Ale vtedy električka číslo 2 končila pri Novej dobe a domov sme museli dochádzať dlhé roky pešo.*“

Klára Jarunková, ktorej sté výročie narodenia sme si nedávno pripomenuli, mala podľa jej slov Nové Mesto veľmi rada. Napriek všetkému mala doma pripravený veľký lodný kufr, keby sa rozhodla vrátiť na Horehronie. Bol to vtedy taký zvyk. Ale nikdy tak nespravila. Mala rada svoj život na Vajnorskej. „*V tom čase nás bolo v bloku aj štyridsať detí, všetko to tam žilo. Dvory boli zelené a plné stromov. V zime nám rodičia vyliali vodu na chodník, korčuľovali sme sa... Medzi ľuďmi boli veľmi dobré vzťahy, ktoré pretrvali dodnes. Pamätám si na príhodu so štátnymi zástavami. Dostávali sme ich, československé a sovietske, na povinné vyvesenie vo sviatky, napríklad na 1. mája. No a zrazu mali všetky deti vo dvore šortky červenej farby. Niektorí chlapci mali aj modré a bábätká mali biele. Dôvodom bol nedostatok látky v povojnovom období. No a potom prišla kontrola, kde sú zástavy,*“ smeje sa pri spomienke pani Zacharová.

V obľube mala aj samotné okolie Vajnorskej. „*Dlho sme sa chodievali kúpať na kúpalisko Tehelné pole. Ale to len dovtedy, kým nevzniklo jazero Kuchajda. Odvtedy sa kúpavalo len na Kuchajde. Lúku na mieste dnešného nákupného centra sme mali skôr zakázanú, lebo tam boli temné bunkre, na prechádzky sme tam nechodili. Až potom okolo jazera. Rovnako radi sme chodievali aj do Ludovej štvrte, chodievali sme tam do parčíku, kde sa dalo hrať. Bolo to úžasné. Často sme trávil čas v prírode, najmä na Železnej studničke.*“ Okrem prírody chodievali aj do domu kultúry, či do vtedajšieho kina Máj. „*Náš život bol na túto štvrť veľmi viazaný,*“ hovorí pani Zacharová.

Niekedy doma premýšľali, že sa z Vajnorskej odsťahujú. „*Chýbal nám hlavne výťah, v tom čase sme žili so starkou, čo bolo ťažké. Chceli sme aj väčší byt. Ale vždy sme si to rozmysleli. Bolo nám tam dobre. Bol tam krásny veľký dvor. Je mi ľúto, že otecko, stavebný inžinier, nevidel výstavbu obchodného centra, určite by ho to zaujímalo.*“

Klára Jarunková pracovala tridsať rokov v redakcii Roháča na Štefánikovej ulici, kam rada dochádzala. Písanie ju bavilo, no redakcia mala problémy s cenzormi. Jarunková si čas na vlastnú tvorbu nachádzala často v noci, kedy písavala ešte ceruzkou. Na niektorých knihách občas pracovala aj v kaštieli v Budmericiach. Vždy sa však z každej cesty, či už z Budmeríc, alebo z Brazílie, po ktorej precestovala tisíce kilometrov a vznikla z toho kniha Pár krokov po Brazílii, rada vracala na Vajnorskú ulicu za svojou rodinou.

Martin Mitošinka

Snímky: archív Daniely Zacharovej

Klára Jarunková s dcérou Danielou v byte na Vajnorskej.

